

PFF's KRAV TIL TAKSTFORHANDLINGENE 2023

GENERELLE FORUTSETNINGER

I Rapport fra partssammensatt arbeidsgruppe april 2017 (versjon 4, 21.04.17) ble formålet med å komme frem til en modell for beregning av endringer i kostnadene formulert slik:

«Målet er å identifisere indekser som mest presist gir uttrykk for kostnadsutviklingen for selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter med driftsavtale med kommuner»

Det er således en forutsetning at endringer i kostnadene som fremkommer i løpet av periodene mellom takstfastsettelsene så presist som mulig skal dekke inn den faktiske kostnadsutviklingen.

I 2017 ble det således enighet mellom fysioterapiorganisasjonene og staten/KS om en modell som skulle tilstrebe dette. Denne modellen var basert på utviklingen av indekser i KPI og utviklingen i lønningene i hovedtariffavtalens kapittel 4, gruppe 1.

Fra rapporten hitsettes:

Partene er enige om at følgende inndeling og vekting av kostnadskomponenter:

$0,27 * \text{«lønn/andre personalkostnader»} + 0,34 * \text{«lokaler, lys og varme»} + 0,39 \text{«annet»}$

Komponenten «annet» ble nærmere beskrevet som:

Andre kostnader

Partene er enige om at denne restkategorien bør baseres på KPI.

De første par årene brukte man da utviklingen i KPI, men av ukjente grunner ble det fra 2019 brukt KPI(RNB).

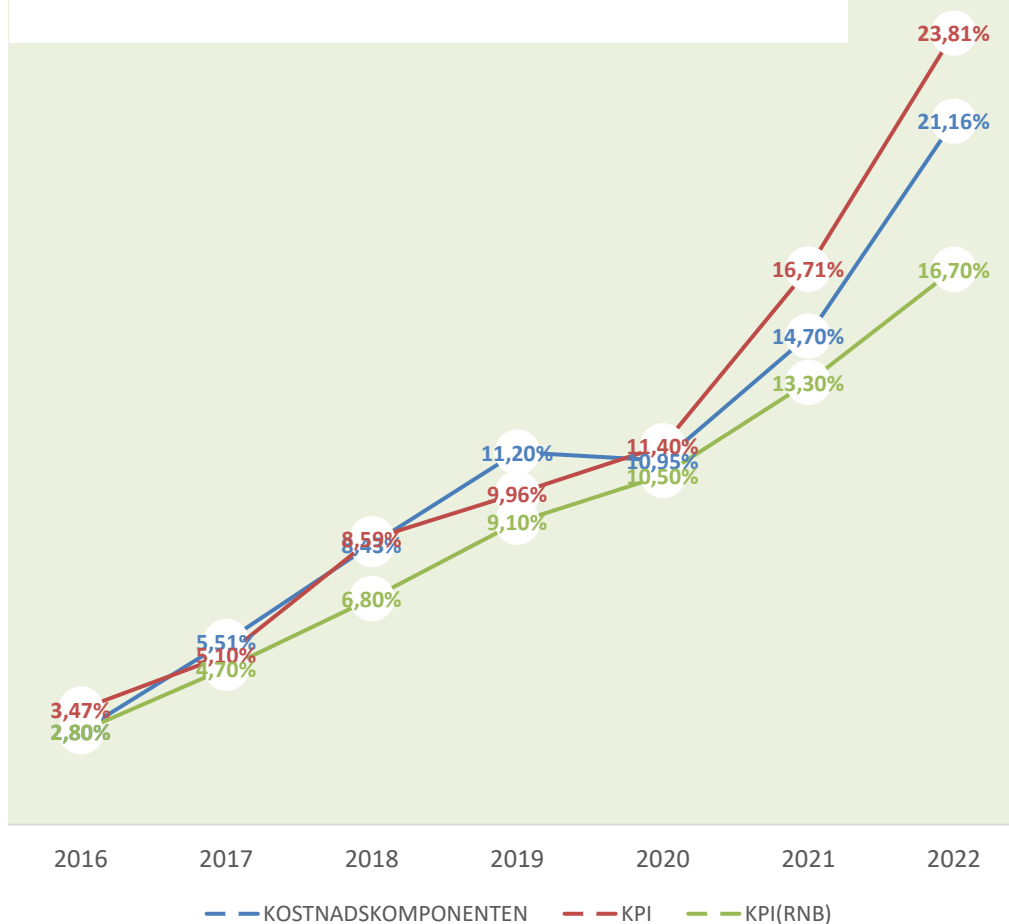
Utviklingen av inflasjonen

Bruken av KPI(RNB) fungerte bra frem til 2020, men som grafene viser på figur 1 nedenfor ble det i 2021 og 2022 en stadig økende forskjell på KPI og KPI(RNB), idet inflasjonen økte uforutsigbart og mye mer enn forventet.

Som det ses av figur 1 på øverst på side 2 hadde dette som resultat at kostnadskomponenten ikke fikk den samme økningen som KPI, noe som hadde vært tilfellet frem til år 2000. Når man ser hen til beregningsmetoden der grunnlaget er lønnsutvikling (HTA kap. 4, gr. 1), utvikling i indeksen «bolig, lys og varme», samt KPI(RNB) er dette forståelig, siden de to først nevnte elementene har hatt, og som regel har en utvikling tett opp til KPI, mens KPI(RNB) er et estimat som blir fastsatt i revidert nasjonalbudsjett for det året takstjusteringen gjelder. De siste årene har det således vist seg at det er vanskelig å spå, og spesielt om fremtiden! (Dansk ordtak).

Figur 1 KOSTNADSKOMPONENTEN - KPI OG KPI(RNB)

Figur 1 viser utviklingen av **KPI**, **KPI(RNB)** og fremforhandlet **kostnadskomponent** for perioden 2016 til 2022. Tallene er hentet fra tilgjengelig materiale fra takstforhandlingene, SSB og Regjeringen.

Denne vanskeligheten har ført til en underdekning av kostnadene for privatpraktiserende fysioterapeuter de siste to årene, da prisveksten har hatt et stort uventet oppsving. Dermed har KPI(RNB) vært betraktelig lavere enn den konstaterte utviklingen. Tallene viser for perioden 2016 - 22 en akkumulert vekst av KPI med 23,8 %, KPI(RNB) med 16,7 % og den fremforhandlede kostnadskomponent med 21,16 %. Både i 2021 og 2022 ble det tatt noe hensyn til den økte kostnadsveksten, men som figuren viser har kostnadskomponenten likevel hatt en lavere stigning enn KPI.

Denne tendensen er forsterket av det faktum at den midlertidige strømstøtten som ble innført i desember 2021 demper konsumprisindeksen (KPI). Ordningen med strømstøtte gjelder bare private husholdninger, og kommer således ikke næringsdrivende fysioterapeuter til gode. Imidlertid demper den som nevnt prisveksten for husholdningene, KPI, som registreres av SSB. Dermed har hverken KPI eller KPI(RNB) for årene 2021 og 2022 vært egnet som grunnlag til å beregne prisveksten for fysioterapipraksisene. Disse må korrigeres for den innvirkningen strømstøtten har på dem.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) har i sine artikler om inflasjonen i noen tilfeller angitt prisstigning der effekten av strømstøtten ikke er medregnet, slik at det har vært mulig å forholde seg til disse tallene ved fastsettelsen av kostnadskomponenten. Der utviklingen i KPI uten strømstøtte er kjent for en periode, kan

indeksen «bolig, lys, brensel» beregnes ved hjelp av dennes vektning i den aktuelle perioden. Det kan på denne måten kompenseres for strømstøttens demping av KPI. Dette har bare i beskjeden grad vært tilfellet ved takstforhandlingene i 2022.

Utviklingen i arbeidstid og honorar fra refusjon og egenandeler

På grunnlag av tilgjengelige takstbruksundersøkelser (TBU) for de siste årene kan man beregne det gjennomsnittlige inntektsbidraget fra refusjon og egenandel. Det er også mulig utfra de kjente størrelsene som blir oppgitt å beregne gjennomsnittlig effektiv tidsbruk for de forskjellige takstkategoriene A3, A8 og A9 da disse takstene forutsetter en tidsbruk. De økonomiske størrelsene som fremkommer av disse beregningene er direkte relaterte til omfanget av aktiviteten (tidsbruken) som derfor kan beregnes med god nøyaktighet.

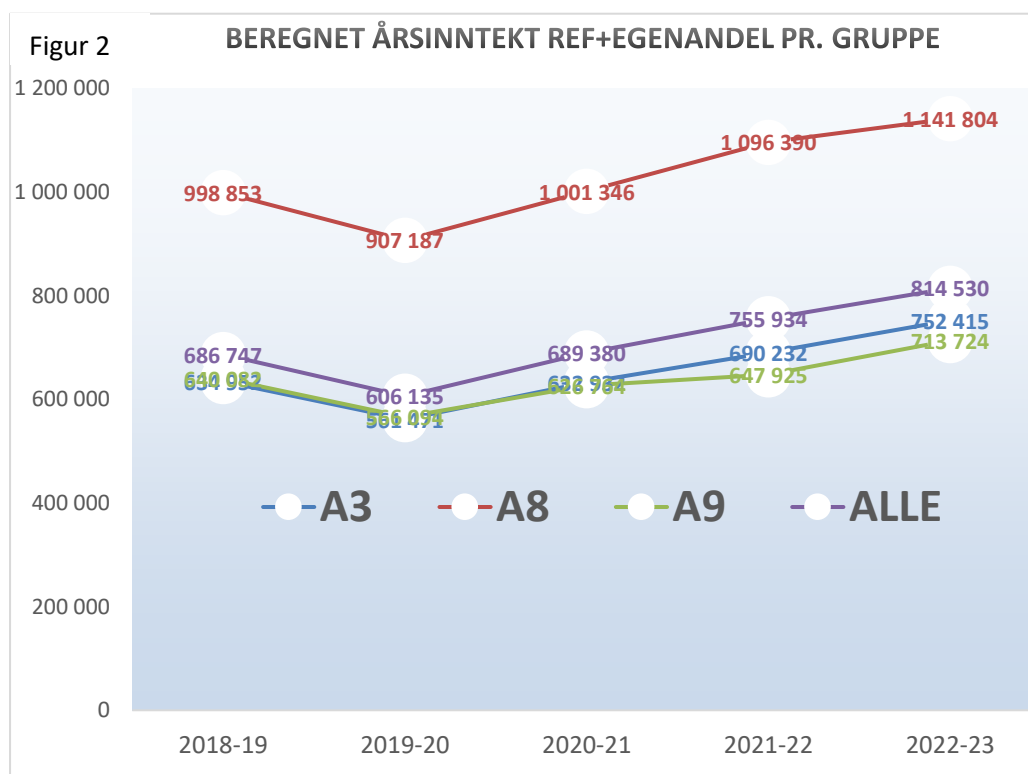
Det er en fordel at det gjøres beregninger utfra de elementene som er direkte relatert til tidsbruken dersom man skal få et grunnlag som kan sammenliknes fra år til år.

Basert på disse betraktninger og i hovedsak på grunnlag av tilgjengelige TBU'er har PFF undersøkt forskjellige parametere knyttet til omsetningen i en fysioterapipraksis.

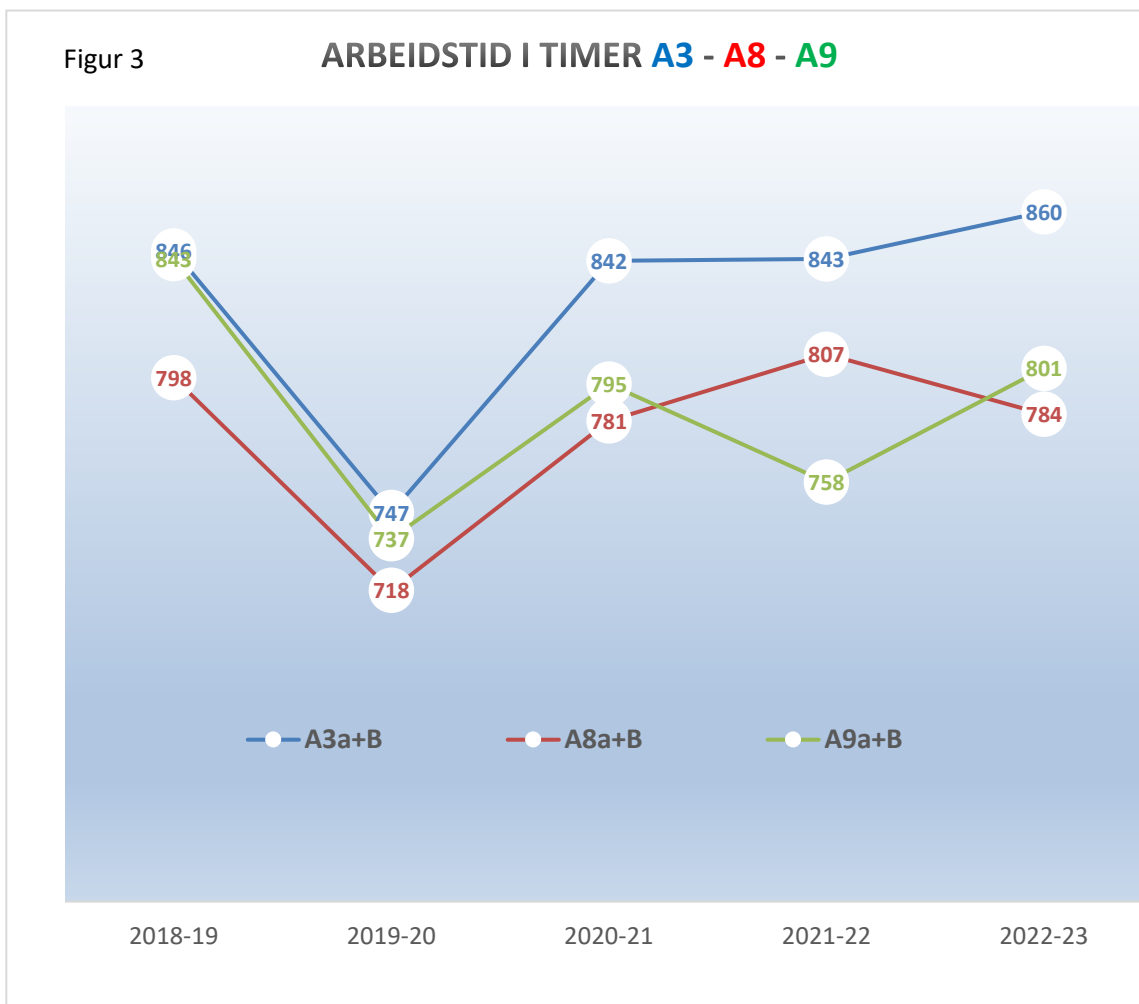
BEREGNET MOTTATT REFUSJON OG EGENANDEL FOR A3, A8, A9 og ALLE

	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	ØKNING %
A3	634 952	561 471	632 932	690 232	752 415	18 %
A8	998 853	907 187	1 001 346	1 096 390	1 141 804	14 %
A9	640 082	566 094	626 764	647 925	713 724	12 %
ALLE	686 747	606 135	689 380	755 934	814 530	19 %

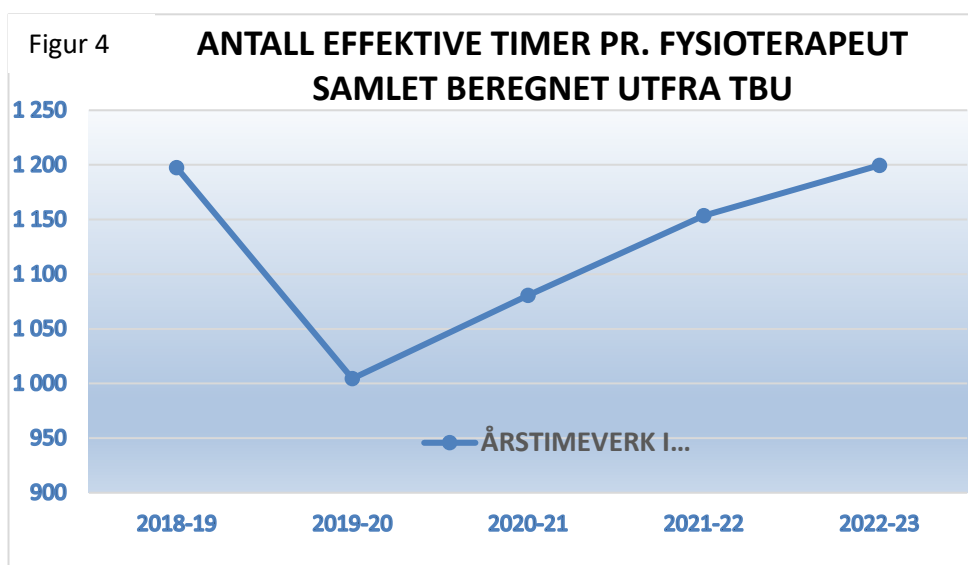
Figur 2

På samme grunnlag kan den effektive arbeidstiden det er jobbet med tidsrelaterte takster beregnes, resultatet vises i figur 3.

Grafene viser at fysioterapeuter med A3 kompetanse fortest fikk tatt seg inn etter aktivitetsnedgangen under pandemien, mens de med A8 og A9 enda ikke har kommet til samme nivå enda som før pandemien. Det bemerkes at stipulert arbeidstid for manuellterapeuter i 2021-22 var på samme nivå som 2018-19, men at aktiviteten har gått ned fra 2022 til 23. Dette skyldes til dels at det har blitt en økning i antall manuellterapeuter, mens samlet takstbruk nesten er uendret. Nye manuellterapeuter som har kommet til har antakelig et mindre aktivitetsnivå enn de som har sluttet. Arbeidstiden er beregnet pr. utøver. Figur 4 viser samlet effektiv arbeidstid for alle kategoriene samlet.

Det skal bemerkes at dette ikke er nøyaktige tall, og at disse tallene bare gjelder den delen av inntekten som kommer fra refusjon og egenandeler. Likeledes er ikke tidsberegningen lik medgått total tid, fordi det bare er den tiden fysioterapeuten har jobbet med fakturerbare takster som er med. Det må i tillegg regnes med en viss prosentdel avbestillinger og administrativt arbeide som ikke genererer inntekt.

Tallene for antall utøvere i hver gruppe vil sannsynligvis være unøyaktige, da man må forvente at det i løpet av en periode blir en avgang fra gruppen A3 til både A8 og A9, og at det samtidig er en avgang og tilgang fra alle gruppene som skyldes oppnådd pensjonsalder eller andre forhold som medfører at utøvere slutter og nye starter i praksis. Likevel vil de funnene som er gjort med god sikkerhet vise tendensen i de faktiske forholdene.

IKU 2018 og 2021

Det er foretatt inntekts- og kostnadsundersøkelser av SSB for årene 2018 og 2021. Disse undersøkelsene har den store svakheten at de ikke omfatter medgått tidsbruk ved tjenesteleveringen, og heller ikke viser stor nok grad av detaljer om forskjellige utgiftskomponenter. Når det gjelder inntektene er det noe bedre, da det direkte kan utledes hvor stor en andel som kommer fra refusjoner og egenandeler, men ikke fra driftstilskudd. Dette gjør det mulig å sammenlikne de funnene som er gjort på grunnlag av TBU når det gjelder refusjoner og egenandeler med de funnene som er gjort i IKU for de samme inntektselementene. Det blir likevel en viss unøyaktighet fordi funnene i TBU gjelder perioden fra juli det foregående år til og med juni det aktuelle året, mens IKU gjelder for et kalenderår fra og med januar til og med desember.

I tabellen nedenfor er det foretatt en sammenlikning mellom funnene fra de to grunnlagene:

REFUSJON OG EGENANDEL PR. FYSIOTERAPEUT BEREGNET PÅ GRUNNLAG AV TBU og IKU				
ÅRSTALL	TOTALT HONORAR TAKSTER	ANTALL FYSIOTERAPEUTER	ÅRSINNTEKT REF OG EGEN.	IKU 2018 og 21
2018-19	2 566 372 668	3 737	686 747	705 000
2019-20	2 280 887 263	3 763	606 135	
2020-21	2 532 783 196	3 674	689 380	
2021-22	2 738 748 493	3 623	755 934	811 000
2022-23	2 932 307 450	3 600	814 530	

Som ventet ses at inntektene fra refusjon og egenandel er høyere i den tilsvarende IKU enn beregnet fra TBU, dette skyldes at periodene ikke er «synkrone» som nevnt ovenfor. En annen faktor som spiller inn her er at det ved beregningen utfra tallene i TBU er brukt det totale antall utøvere, mens det i IKU er lagt til grunn et utvalg av utøvere som er kjennetegnet ved at de har vært aktive hele året, ikke var utdanningskandidater, som har levert næringsoppgave og som ikke hadde ektefelledeling i næringsoppgaven. Likevel viser funnene og sammenlikningen at tallene generert utfra TBU er forholdsvis pålitelige. Det totale gjennomsnittet avviker ikke mye fra gjennomsnittet av utvalget av utøvere som er benyttet i IKU.

Konklusjoner

Utfra de presenterte fakta kan det trekkes følgende konklusjoner:

1. Kostnadene har de siste to årene blitt underkompensert på grunn av uventet høy inflasjon.
2. Under pandemien i 2020 var det en betydelig aktivitetsnedgang som samlet sett nå er tilbake til samme nivå som før pandemien.

- De økningene vi ser i samlet utbetaling av refusjon og egenandeler siden 2020 skyldes i høy grad en aktivitetsøkning. Noe av denne gjør seg også gjeldende i 2022-23.
- Den påviste gode relasjon mellom funnene i TBU og IKU tilsier at de funnene som er gjort om tidsbruken i TBU er forholdsvis pålitelige. Om ikke de absolutte størrelsene er nøyaktige, så fremstår i alle fall den relative variasjonen fra år til år som nok så pålitelig.

Inntektskomponenten

Som grunnlag for beregning av inntektskomponenten har staten slavisk brukt den fremforhandlede rammen i frontfaget, med det unntak at det ved forhandlingene i 2022 ble tilbudt 0,14 % over denne.

PFF har på grunnlag av tilgjengelige data fra SSB undersøkt inntektsutviklingen i samfunnet og for enkelte grupper over en årrekke, og sammenliknet dette med de oppnådde resultatene ved takstforhandlingene. Den fremforhandlede økningen av inntektskomponenten for perioden 2017 til 2022 fremstår som følger:

2017	2018	2019	2020	2021	2022	SUM
2,4	2,8	3,2	1,7	2,7	3,84	16,64

Statistikk fra [SSB, tabell nr. 11417](#) viser følgende utvikling i årslønn for forskjellig næringer sammenliknet med den fremforhandlede inntektskomponenten:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	SUM	INNT.KOMP	DIFF.
A-S Alle næringer	2,4	2,9	3,5	3,1	3,7	4,1	19,7	16,64	-3,1
A Jordbruk, skogbruk og fiske	4,2	3,2	4,2	5,1	4,6	5,8	27,1	16,64	-10,5
B Bergverksdrift og utvinning	0,9	3,8	2,5	0,1	2,5	6,9	16,7	16,64	-0,1
C Industri	2,3	2,6	3,2	2,3	3,4	4,3	18,1	16,64	-1,5
D Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	4,7	3,8	3,9	3,6	4,8	5,2	26,0	16,64	-9,4
E Vann, avløp, renovasjon	3,5	2,7	2,7	2,6	3,9	4,3	19,7	16,64	-3,1
F Bygge- og anleggsvirksomhet	2,2	2,9	2,9	3,0	3,8	3,8	18,6	16,64	-2,0
G Varehandel, reparasjon av motorvogner	3,2	2,9	3,6	3,8	4,7	3,6	21,8	16,64	-5,2
H Transport og lagring	1,6	2,3	3,2	2,1	3,6	5,0	17,8	16,64	-1,2
I Overnattings- og serveringsvirksomhet	1,7	3,7	4,1	2,5	3,8	3,7	19,5	16,64	-2,9
J Informasjon og kommunikasjon	3,0	3,0	3,3	2,7	4,0	4,2	20,2	16,64	-3,6
K Finansierings- og forsikringsvirksomhet	3,4	3,6	2,3	3,5	3,9	6,4	23,1	16,64	-6,5
L Omsetning og drift av fast eiendom	1,6	2,6	2,5	5,3	6,6	3,6	22,2	16,64	-5,6
M Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	1,9	2,8	3,4	2,8	5,6	3,2	19,7	16,64	-3,1
N Forretningsmessig tjenesteyting	2,2	2,8	3,7	2,6	4,0	4,2	19,5	16,64	-2,9
O Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	3,6	3,2	3,7	2,0	2,9	4,7	20,1	16,64	-3,5
P Undervisning	1,4	2,5	3,0	2,0	2,3	3,4	14,6	16,64	2,0
Q Helse- og sosialtjenester	3,4	2,9	3,7	2,3	3,3	4,0	19,6	16,64	-3,0
R Kultur, underholdning og fritid	3,0	3,1	3,2	3,3	3,3	4,3	20,2	16,64	-3,6
S Annen tjenesteyting	2,9	2,3	3,3	4,0	3,1	3,7	19,3	16,64	-2,7
Snitt	2,7	3,0	3,3	2,9	3,9	4,4	20,2	16,6	-3,6

Statistikken viser at inntektskomponenten har hatt en systematisk og markant dårligere utvikling enn lønningene særlig de siste to årene i omtrent alle næringer det er sammenliknet med. Dette gjelder også lønningene i industrien som etter PFF sin vurdering bør ligge nærmest rammen i frontfaget.

Når det gjelder utviklingen i lønningene i samfunnet, avhenger dette for det første i høy grad av den fremforhandlede rammen i frontfaget, men det er mange andre faktorer som kan ha en påvirkning. Følgende skal nevnes:

1. Ansiennitetstillegg
2. Pensjonsordninger betingelser som også er en del av lønnsforhandlingene.
3. Bytte jobb innen samme bedrift eller offentlige virksomhet («stige i gradene»)
4. Bytte jobb til en annen sektor.
5. Lokale forhandlinger med individuelle tillegg
6. Overtidsgodtgjørelse
7. Bonus og gratialer

Disse faktorene påvirker det endelige resultatet for den enkelte lønnstaker og for grupper av lønnstakere, men kan først endelig konstateres det påfølgende året. Det finnes i systemet for takstbruk ingen av disse elementene, og dette bevirker at lønnsutviklingen i samfunnet blir annerledes enn inntektsutviklingen for privatpraktiserende fysioterapeuter med driftsavtaler. Det som avtales i forhandlingene mellom partene i arbeidslivet og i de lokale forhandlinger fører gjennom året til en glidning i lønningene som ikke lar seg forutse, og som tabellen viser som oftest fører til et resultat som er høyere enn rammen i frontfaget.

PFF konkluderer derfor med at metoden for fastsettelse av inntektskomponenten ikke oppfyller kravet om at fysioterapeuter med driftsavtaler skal ha en inntektsutvikling som i samfunnet for øvrig. Vi vil i denne sammenhengen henlede oppmerksomheten på at partene i jordbruksavtalen har blitt enige om å bruke den gjennomsnittlige lønnsøkningen i samfunnet som mål for inntektsutviklingen for jordbruket. Det fremgår av SSB sin [statistikk](#) om gjennomsnittlig månedslønn i forskjellige næringer at månedslønnen økte med 4,6 % fra november 2021 til november 2022, og at den gjennomsnittlige årslønnen økte med 4,1 % i gjennomsnitt for alle næringer fra 2021 til 2022, og med 4,3 % for ansatte i industrien. Til sammenlikning var rammen i frontfaget 3,7 %

PFF krever derfor at den benyttede metoden endres til at utviklingen skal følge den gjennomsnittlige utviklingen i årslønnen som fremkommer i SSB sin tabell 11417, og at denne reguleres på grunnlag av statistikken fra det foregående året. Dette vil gi en noe «forsinket» regulering, til gjengjeld vil den bli mer måloppfyllende over tid.

På bakgrunn av de funnene som er gjort i betraktningene ovenfor, vil PFF kreve en kompensasjon for den manglende inndekning av kostnadene og for den lavere utviklingen av inntektskomponenten enn lønnsutviklingen i samfunnet som har vært siden takstforhandlingene i 2022. Denne kompensasjonen utformes som et krav utenfor rammen og vil bli nærmere beregnet [HER](#).

Samlet sett er PFF sin konklusjon at metodene som benyttes i dag til regulering av takstene ikke gir en økonomisk utvikling for avtalebaserte fysioterapipraksiser som over tid er bærekraftig, og at utviklingen de siste 2 årene har vært spesielt negativ.

KRAV INNENFOR RAMMEN

INNTEKTSKOMPONENTEN

PFF tar utgangspunkt i den fremforhandlede rammen i frontfaget på 5,2 %. Som påvist under de generelle forutsetningene har det vist seg systematisk å være lavere enn den lønnsøkningen som kan konstateres i tilgjengelige lønnsstatistikker i ettertid. Derfor øker PFF denne prosenten med 0,6 % som er den gjennomsnittlige underdekningen som er konstatert i forhold til den utviklingen i lønningene i Norge i perioden 2017 – 22.

PFF fremmer derfor krav om økning av inntektskomponenten med 5,8 %

Samtidig tas det forbehold om at avvik fra denne prosentsatsen, som vil kunne konstateres i [SSB sin statistikk](#) for den reelle lønnsutviklingen i 2023, justeres ved forhandlingene i 2024.

Denne metoden vil fremoverrettet føre til at inntektskomponenten får samme utvikling som lønningene i samfunnet generelt og som forutsatt for at ordningen med fastsatte takster skal være bærekraftig.

KOSTNADSKOMPONENTEN

PFF viser til arbeidet i den partssammensatte gruppen om å finne frem til en omforent metode for beregning av kostnadskomponenten. Det vises til mottatt e-post fra HOD av 02.05.2023 med følgende konklusjon:

«Det gjøres ingen endringer i vektingen av kostnadsindikatorene i modellen for kostnadskompensasjon i 2023.»

Videre synes det åpenbart at HOD vil bruke de indeksene som fremkommer i KPI uten å justere disse for virkningen av strømstøtten, og at man fortsatt vil bruke KPI(RNB) for indeksen «Annet».

I e-posten vises til at det var manglende enighet mellom fysioterapiorganisasjonene om endring av den modellen som ble vedtatt i 2017.

Imidlertid er det samsvar mellom flere elementer i de forslagene som er fremmet, det gjelder kravet om å bruke historiske verdier for indekser og KPI i stedet for estimer, og at det skal brukes verdier av KPI og indekser som er justert for virkningen av strømstøtten til de private husholdningene. Det eneste det er uenighet om er vektingen av indeksene og KPI, der NMF har et annet forslag enn NFF og PFF.

PFF vil hevde at den enigheten som er mellom organisasjonene NFF, NMF og PFF om å bruke historiske verdier for KPI og indekser tilsvarer den enigheten det var om endring av fordelingen fra 65/35 til 70/30, og som nå fremstår som akseptert av Staten/KS. Historiske verdier er uten tvil mer presise enn estimer, og vil gi en mer korrekt justering av utgiftskomponenten enn å bruke estimer og indekser som ikke er korrigert for virkningen av strømstøtten.

Siden den metoden som nå foreslås videreført påviselig ikke har gitt en riktig utgiftsdekning de siste to årene, vil PFF fremme krav som er basert på historiske verdier. Det er ikke akseptabelt for PFF sine medlemmer at næringsinntekten reduseres år for år noe som i sin tur fører til fallende standard på tjenestetilbudet og det økonomiske utbyttet en fysioterapeut sitter igjen med.

Siden revidert statsbudsjett først legges frem den 11.05.2023 foreligger det heller ikke noe grunnlag for å bruke KPI(RNB) som rettesnor i nærværende krav. PFF har merket seg at SSB har anslått inflasjonen i 2023

til 5,0 % - dette uten effekten av strømstøtten. Hvordan strømprisene vil bli i resten av dette året er umulig å forutsi, men de har allerede de første 4 månedene ligget godt over gjennomsnittet for de foregående årene, spesielt for Øst-, Vest- og Sydlige regioner. Dette vil naturligvis føre til at også 2023 får en gjennomsnittlig høyere strømpris for hele året.

I sitt krav utenfor rammen har PFF lagt inn kompensasjon for de uventede og høyere utgiftene som oppsto i 2022. Med den påviste svakheten ved å bruke estimatet på prisveksten og vanskeligheten med å forutsi denne, vil PFF legge til grunn en metode der man kompenserer for avvik mellom estimat og konstatert prisvekst det påfølgende året slik det er gjort i kravet for inntektskomponenten.

PFF tar dermed utgangspunkt i en lønnsvekst på 5,4 % i kommunesektoren, en verdi for indeksen «bolig, lys og varme» på 5,0 % og forventet vekst i KPI for 2023 på 5,0 %. Det fremmes derfor et krav om økning av rammen beregnet slik:

Beregning av inntekts- og kostnadskomponenten - 2023					
Vekting	ELEMENT		ESTIMERT	Beregning	Resultat
0,70	Inntektskomponenten				5,80 %
	Frontfag ramme 5,2 % + 0,6 %		5,80 %		
0,30	Kostnadskomponenten				5,11 %
0,27	Lønnsvekst HTA - K4 - Gruppe 1		5,40 %	1,46 %	
0,34	Bolig, lys brendsel *1		5,00 %	1,70 %	
0,39	KPI i revidert – 2022		5,00 %	1,95 %	

Det forutsettes at dette kravet «etterjusteres» utenfor rammen i 2024 i forhold til de konstaterte endelige endringene av de benyttede estimerte forutsetningene. Det er også en forutsetning for en etterfølgende justering at det nærværende kravet utenfor rammen er innfridd fullt ut, dersom en eventuell etterjustering viser seg å bli negativ.

Med utgangspunkt i disse forutsetningene og en fordeling av inntekts- og kostnadskomponentene på 70/30 fremmes følgende **samlede krav innenfor rammen**:

OVERSENDT KRAV FRA PFF 2023				
Kostnadsk.	Inntektskom	Overheng	Årsresultat	fra 1/7
5,11 %	5,80 %	2,24 %	3,35 %	6,71 %

KRAV UTENFOR RAMMEN

Kompensasjon for underdekning av kostnadskomponenten i 2022

Som påvist under avsnittet [«GENERELLE FORUTSETNINGER»](#) har det på grunn av den uventede store stigningen i inflasjonen blitt en betydelig underkompensering av kostnadene ved takstforhandlingene i 2022.

Kostnadskomponenten ble beregnet med følgende indekser, vektinger og fordeling:

ENDELIG TILBUD FRA STATEN I 2022

0,30	Kostnadskomponenten				6,46 %
27 %	Lønnsvekst HTA - K4 - Gruppe 1		3,90 %	1,05 %	
34 %	Bolig, lys, brendsel		12,00 %	4,08 %	
39 %	KPI i revidert - 2022		3,40 %	1,33 %	

Imidlertid kan det i ettertid konstateres at utviklingen av komponenten «bolig, lys, brensel» ikke ble 12 % men 12,5 % når den ble korrigert for effekten av strømstøtten. Uten strømstøtte ble resultatet 6,7 %. Det ble således en underkompensasjon på 0,5 % på denne komponenten.

I revidert nasjonalbudsjett ble KPI i 2022 anslått til 3,4 % (med strømstøtte) og 4,5 % uten strømstøtte, mens den konstaterte utviklingen i KPI ble på 7,1 % (uten strømstøtte). PFF legger derfor til grunn at det ble en underdekning på komponenten «annet» = KPI med 3,7 %.

Med disse korreksjoner finner man at kostnadskomponenten med de konstaterte endelige verdiene skulle vært beregnet slik det fremkommer i tabellen nedenfor:

KONSTATERT RESULTAT FOR 2022				
0,30	Kostnadskomponenten			8,07 %
27 %	Lønnsvekst HTA - K4 - Gruppe 1	3,90 %	1,05 %	
34 %	Bolig, lys, brensel	12,50 %	4,25 %	
39 %	KPI 12 MDR. DES. 2021 - DES - 2022	7,10 %	2,77 %	

Differansen mellom den konstaterte utviklingen av kostnadskomponenten og den estimerte komponenten som ble benyttet i 2022 blir således 1.61 %.

Siden dette kravet er en kompensasjon for manglende utgiftsdekning i 2022 vil det ikke medføre noe overheng siden overheng bare er aktuelt når tiden det kreves for overskrider et årsskifte.

Kompensasjon for underdekning lav inntektskomponenten i 2022

Ved takstforhandlingene i 2022 tilbød staten/KS en inntektskomponent på 3,84 %. Imidlertid viser statistikk over utviklingen i lønningene i 2022 at resultatet ble en utvikling på 4,1 % i gjennomsnitt for alle næringer. Dette betyr at inntektskomponenten ble underkompensert med 0,26 %.

Legges den konstaterte lønnsutviklingen i samfunnet til grunn ville det ha medført et samlet resultat på 4,84 % i stedet for 4,47 %.

Benytter vi de konstaterte tallene for kostnads- og inntektsutviklingen for 2022 fremkommer følgende resultat:

RESULTAT 2022 BEREGNET MED FAKTISK UTVIKLING				
Kostnadsk.	Inntektskom	Overheng	Årsres.	fra 1/7
8,07	4,10	2,39	2,90	5,80

Takstforhandlingene i 2022 endte med et samlet resultat på 4,47 %, det kan dermed konstateres at det ble en differanse på 1,33 % i forhold til den reelle utviklingen i kostnader og lønninger i samfunnet.

PFF krever derfor at det tilføres et beløp utenfor rammen

- stort kr. 1,33 % av kr. 2 738 748 493 = kr. 36 425 355

Kompensasjon for inntektssvikt i 2020 grunnet aktivitetsnedgang

Koronapandemien medførte en betydelig aktivitetsnedgang i 2020 som det ses av undersøkelsene under de generelle forutsetningene. Denne aktivitetsnedgangen ble delvis kompensert i 2021 med en tilførsel til rammen på 40 mill. i form av en ny takst H10 på kr. 12 446 som skulle kreves i tidsrommet fra 01.07 til 31.12.2021.

Privatpraktiserende fysioterapeuter med avtale har ikke anledning til å kompensere inntektsnedgang ved å øke honorarene sine som andre næringsdrivende, derfor må den inntektssvikten som oppsto i 2020 og til dels i 2021 kompenseres av staten. Kommunene ytet sin del ved å opprettholde utbetalingen av driftstilskudd på samme nivå som avtalt gjennom nerdstengningen og den etterfølgende lavere aktiviteten.

IKU 2021 viser i tabell 4.3 følgende inntjening fra refusjon og egenandeler:

ÅRSTALL	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gjennomsnittlig ant. beh.	2 360	2 372	2 390	2 316	2 332	2 375	2 021	2 292
Gjennomsnittlig e-andel	84 000	81 000	82 000	169 000	167 000	167 000	162 000	112 000
Gjennomsnittlig refusjon	489 000	509 000	526 000	449 000	472 000	501 000	467 000	629 000
SUM REF. og EGENAND.	573 000	590 000	608 000	618 000	639 000	668 000	629 000	741 000

Som det ses, ble det en reduksjon i inntjeningen i refusjon og egenandel med kr. 39 000 i 2020 i forhold til 2019. I 2019 ble det avtalt en økning av takstene med 0,7 %, og i 2020 med 1,34 %, det betyr en økning for 2020 på 1,02 % i hele 2020. Med denne økningen skulle inntjeningen av refusjon og egenandel ha vært kr. 674 814 om aktiviteten hadde vært normal i 2020. Det betyr at det for år 2020 kunne registreres et inntektstap på kr. 45 814 i snitt pr. fysioterapeut med avtale. Dette tapet ble som før nevnt kompensert ved takstforhandlingene i 2021 med kr. 12 446, og det kan da registreres en manglende kompensasjon pr. fysioterapeut med avtale på kr. 33 368. Den manglende kompensasjonen fører da med dagens antall fysioterapiårsverk på ca. 2 751 for 2022 til at PFF fremmer

- krav om tilførsel av i alt kr. 33 368 * 2 751 = 91 795 368 utenfor rammen.

Samlet krav utenfor rammen blir dermed kr. 128 220 723

KRAV OM ENDRING AV TAKSTER (stønadsforskriften)

Krav om innføring av ny takst for samtidig behandling av to behandlere

PFF ønsker å fremme forslag om at to behandlere skal kunne utløse en behandlings- eller undersøkelsestakst på samme tidspunkt. Dette kan for eksempel gjelde samarbeid mellom lege og fysioterapeut ved setting av injeksjoner der fysioterapeuten har kompetanse og utstyr til ultralydveiledning for å treffe rett struktur. Legens tilstedeværelse er nødvendig for å foreta injeksjonen og sikre nødvendig beredskap ved uønskede bivirkninger av denne. Fysioterapeuter har ikke denne kompetansen.

PFF krever derfor at lege og fysioterapeut skal kunne utløse takst hver seg for den delen av behandlingen som utføres av vedkommende. Dvs. fysioterapeuten utløser takst for tidsbruken og ultralyddiagnostikk A1i, mens legen utløser takst for konsultasjon og injeksjonsbehandlingen.

Det forutsettes at pasienten er godt utredet i forkant av et slikt behandlingstiltak. Slik det er nå må legen og fysioterapeuten gjøre slike tiltak som «helprivate» utøvere. Dette er dyrere for pasienten og faller heller ikke inn under frikortordningen.

Takst for manglende oppmøte når pasienten ikke kommer til behandling på grunn av feil begått av pasientreiser eller den benyttede transportør.

Det kjennes feil å belaste pasienten for manglende oppmøte når pasienten ikke kan lastes for dette, og i tillegg har brukt tid og ressurser på å komme frem uten å lykkes. Dette gjelder som regel pasienter med store helsemessige utfordringer som ofte har dårlig økonomi. En slik utgift kommer heller ikke inn i egenandelsregnskapet for pasienten.

Innspill fra medlem:

Vi har mange pasienter som benytter pasientreiser og vi sliter med både uteblivelse, forsinkelser og at transportørene ikke følger de anvisningene vi legger inn på bestillingsskjemaet for ulike behov ved transporten. Alt dette fører til tapt tid og inntekt for oss, da vi ikke får oss til å belaste pasienten for feil hos pasientreiser. I verste fall kan det føre til nedprioritering av denne pasientgruppen.

På denne bakgrunn krever PFF at Saten/KS finner en ordning som gir full kompensasjon for den takstbruken som var planlagt for pasient som på grunn av feil hos transportør eller pasientreiser uteblir eller ikke møter til rett tid. En slik ordning kan også medvirke til at aktørene i transportkjeden «skjerper seg» hvis den medfører et økonomisk ansvar for eksempelvis transportøren dersom feilen ligger hos ham/henne.

Teksten i forskriften for takstene F21 og F22

– her bør teksten endres til «Reisetillegg» i stedet for Reise. Dette for å unngå å forveksle denne taksten med taksten for skyss som kommunen skal betale.

G-taksten – endring av ordlyd og innredning:

Ordlyden i stønadsforskriften er:

G. Tillegg for ubekvem arbeidstid

Ved behandling av cystisk fibrose, artogryfose, congenit, myopati, mrb. duchenne og spinal muskelatrofi ytes det et tillegg til takstene når pasienten har behov for øyeblikkelig hjelp på ubekvem arbeidstid. Tillegget kan også ytes når det foreligger en varig lidelse eller følgetilstand som anfallsmessig/periodevis kan medføre livstruende åndedrettsbesvær der fysioterapi anses å være adekvat behandlingstiltak. Tillegget settes til 75 prosent av summen av honorartakst og eventuelt reisetillegg og hjemmebehandlingstillegg.
Ugyldig takstkombinasjon: C33a, C33b, C34a, C34b, C34c, C34d, C34e, C34f, C34g, C34h, E50a, E50b, E51a, E51b, E51c, E52

PFF krever at teksten endres til:

G. Tillegg for ubekvem arbeidstid og ved akutte behandlingkrevende tilstander

Ved behandling av cystisk fibrose, artogryfose, congenit, myopati, mrb. duchenne, spinal muskelatrofi *eller obstruktiv lungelidelse* ytes det et tillegg til takstene når pasienten har behov for øyeblikkelig hjelp. Tillegget kan også ytes når det foreligger en varig lidelse eller følgetilstand som anfallsmessig/periodevis kan medføre livstruende åndedrettsbesvær der fysioterapi anses å være adekvat behandlingstiltak, og *pasienten trenger behandling på ubekvem arbeidstid*. Tillegget settes til 75 prosent av summen av honorartakst og eventuelt reisetillegg og hjemmebehandlingstillegg.

Begrunnelse:

PFF krever betingelsene for brukne av denne taksten endret, slik at den også kan brukes om en akutt situasjon som oppstår i den vanlige åpningstiden. Dersom en fysioterapeut blir tilkalt til en slik situasjon i eller utenfor klinikken og akutt må behandle en pasient i en slik tilstand, må de planlagte behandlingene kanselleres i den tiden den akutte behandlingen pågår. Dette medfører at de planlagte behandlingene som må avlyses må flyttes til andre tidspunkter, og at dette i mange tilfeller blir utenom den vanlige arbeidstiden og på ubekvem tid. Detter er en større ulempe enn om en fysioterapeut må reise til klinikken sin eller hjem til en pasient på et tidspunkt vedkommende har fri (utenom den vanlige arbeidstiden, eks. i en helg). I slike tilfeller oppstår det ikke noe problem med gjennomføringen av de behandlingene som allerede er planlagte, og man unngår å bruke mye tid på å administrere en «ombooking» av mange pasienter.

Med en frekvens på 3 i hele 2022 antas denne endringen ikke å få vesentlig økonomisk betydning.

Takst for A10 – endring av innredning

PFF krever at taksten skal kunne utløses sammen med en tidstakst A3, A8 og A9.

Mange pasienter trener uten at det er nødvendig for fysioterapeuten å overvåke dette i tillegg til at de får individuell behandling samme dag. Inntekten fra taksten skal brukes til å stille lokaler og treningsutstyr til disposisjon for pasientene i den tiden treningen foregår. Honoraret har ikke en slik størrelse at det blir noe bidrag utover utgiftsdekningen.

Det er en ulempe for pasientene at de ikke fullt ut kan utnytte muligheten for å trene den dagen de likevel er på klinikken for behandling. Noen har lang reisevei, er avhengig av transport med offentlig kommunikasjon eller pasientreiser. Med behandling og trening samme dag vil opplegget bli mer effektivt for pasienten.

FORDELING AV RAMMEN

PFF foreslår at rammen på 6,71 % fordeles likt på alle takstene slik at alle kategorier av fysioterapeuter og praksisprofiler får en kompensasjon for økte kostnader og lønninger. I tillegg krever PFF takstene A3 og A9 økes med henholdsvis 2,0 % og 2,2 % utover rammen for å nærme oss en harmonisering av kompetansetakstene. Sistnevnte tiltak krever PFF finansiert av de midlene det er fremsatt krav om utenfor rammen og utgjør ca. 36 mill. mens det resterende beløpet på kr. 92 mill. fordeles likt på alle takster.

EPJ-løftet

PFF krever EPJ-løftet videreført. I dagens situasjon med inntekts nedgang mener PFF at beløpet på kr. 3 mill. **i sin helhet betales av staten.**

Tilskudd til fellesformål for fysioterapeuter

PFF krever at avsetningen til Fysiofondet beregnes som tidligere.

Forbehold

Det tas forbehold om nye og endrede krav etter hvert som forhandlingene pågår og forutsetninger endres.

Med vennlig hilsen

Henning Jensen